

Sven Blom

1893-11-13 -- 1967-08-23

Esther Blom f Dahlbäck

1897-07-17 -- 1962-08-13

Sven Blom

Sven var näst äldst av sju syskon, fyra bröder och tre systrar, och växte upp i Norrskedika (mellan Öregrund och Östhammar), där föräldrarna August och Olivia drev en lanthandel. År 1908 flyttade den då fulltaliga familjen till Håsta gård på Selaön. Sven gick i Strängnäs läroverk, medan systrarna Elna och Margit skötte skolhushållet. Skoltiden gjorde, att Strängnäs stad och historia blev ett intresse för Sven fortsättningsvis. Han medverkade bl. a till utgivningen av Strängnäs stads historia. Han var också en av initiativtagarna till föreningen Strengnenses och var dess ordförande åren 1950-64.

Sven tog fil kand- och civilekonomexamen, blev syssloman på Konradsbergs sjukhus och hade senare tjänst på dåvarande Medicinalstyrelsen och Fångvårdsstyrelsen. Han var med om att bygga upp krigssjukhus i Finland under kriget och bidrog i Sverige till en mer framsynt kriminalvård genom att föra in arbetsdriften på fängelserna.

I september 1922 gifte sig Sven i Hjorthagens kyrka med Esther Dahlbäck och fick barnen Lennart (1925) och Marianne (1930). Efter att ha bott på Kungsholmen flyttade familjen till Smedslätten i Bromma, där de först haft sommarbostad under några år.

Svens stora intressen utanför familjen var hembygds- och kyrkofrågor samt kultur i vidaste mening. Formminnesmärken och runologi låg honom varmt om hjärtat. På tjänsteresor till olika fängelser såg han till att färden gick genom trakter med runstenar (vars runskrift han översatte för medresenärerna), vilket allt noggrant dokumenterades med fotografier. Middagar med gäster i Smedslätten brukade sluta med en rundvandring i skogen, där Sven förevisade grannskapets sten- och bronsåldersgravar. Sven var länge verksam i Bromma hembygdsförening, så småningom som dess ordförande. I Västerleds församlings kyrkofullmäktige var han också ordförande under många år och lade bl. a ner mycket arbete på tillkomsten av S:ta Birgittakyrkan i Nockeby.

Trädgårdsarbetet på Mickel Räv's stig 4 var en hjärtesak för Sven. Att gå ut och kratta eller klippa gräs – och tänka – gav honom nödvändig vila och avkoppling. ”Idag är sommarens vackraste dag”, brukade Sven säga till familjen var och varannan middag på verandan. Bondeblodet märktes i behovet att alltid noga följa väder- och vindförhållanden för att kunna så, plantera, vattna, rensa och skörda i rätt tid. Han var till sitt väsen en odlare, har någon sagt, och inte bara av jorden, utan också av familje- och släkt-traditioner. Arvet från bondekulturen, närmast representerad av August, var starkt men det var också Olivias tänkande och religiositet, uttryckt i hennes många brev och dikter bl. a.

Vid sidan av intresset för tradition och kontinuitet kunde Sven visa prov på ett för tiden ganska ovanligt nytänkande. Det som är modernt, sa han ibland, är alltid bra i någon mening. Kanske anade han intuitivt, att processer (även t ex modets) förlöper enligt egna lagar och därför bör respekteras? Till hushållet köpte han med förtjusning det nyaste i maskiner och redskap (inte så särskilt mycket under t ex 40-talet!) för att underlätta köksarbetet och främja vetenskapens landvinningar. Bl. a fick familjen en

potatisskalarmaskin som drevs med vattenkraft och omöjliggjorde allt annat samtidigt arbete i huset.

För sina barn var Sven pålitligheten och tryggheten personifierad och därtill en mycket god pedagog, vilket också andra intygat. Han nämnde själv någon gång att han kanske borde ha blivit lärare. Barnen kunde fråga Sven om det mesta, men i hans pedagogik ingick att successivt hänvisa dem till olika uppslagsverk. Man skulle lära sig att själv ta reda på svaren.

Sven var hemkär och tyckte om att berika hemmet med konst och textilier. Han läste mycket, kulturhistoria mer än romaner, och en hel del lyrik, bl. a. Tegnér, Heidenstam, Karlfeldt, Gullberg och Ferlin. Han hade en mycket känslig och närmast meditativ sida, en ”motvikt” till den yttre, självklara auktoriteten och den sociala samvaron med andra. Kanske sökte han förena – som barn lär göra i förhållande till sina föräldrar mer eller mindre omedvetet – Augusts handlingskraft och äventyrlighet med Olivias mer introverta och djupt religiösa läggning. I ett tal vid Mariannes studentexamen 1949 talade han om vikten av att ha ett ”riktmärke för sitt liv... format av idealen, de genom generationerna bärande idéerna” och om att gå på vägen till sanningen och till de ännu oupptäckta skönhetslanden och han slutar ”för att tala med skalden”:

*”... är du dina bästa drömmar trogen
återser dig sagan någon gång,
leker med dig, som ni lekt i skogen,
sjunger för dig tröstlig runosång,
öppnar för dig
dina barndomsminnens blomstergårdar,
när från strid du längtar dit igen,
där på Idavallen nornan vårdar
morgonlivets gyllne taylor än.” (Snöfrid)*

Sven var ett föredöme för sina barn i att vara sina ”bästa drömmar trogen.”

Esther Blom

Esther hade vallonskt påbrå och var dotter till Carl och Ebba Dahlbäck. Hon var näst äldst av sju syskon, tre bröder och fyra systrar, född och uppväxt i familjens hem i Hjorthagen i Stockholm. En av systarna berättar, att Esther – som brukligt är bland äldre syskon – fick ta ansvar för de yngre. Att vara ute med kamrater, dansa, ha roligt och låta sig uppvaktas var dock mer lockande. Esther hade tidigt en dragning till det lite mer lustfyllda och omväxlande livet utanför hemmet, samtidigt som hon tog ett givet ansvar för ursprungsfamiljen, liksom senare för sin egen familj. I en anteckningsbok med sångtexter har Esther skrivit:

*Om jag skall ha mig en man en gång,
han vackra ögon hava bör,
blå helst, om jag får råda,
men de får inte vara blå
av slagsmål eller annan våda.*

Esther började arbeta redan som 15-åring, då hon fick anställning på dåvarande Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen. Sin första månadslön, 75 kronor, firade hon med att köpa en stor chokladkaka. Hon blev så småningom kanslist och var ”Väg och Vatten” trogen hela livet. Bl. a. tilldelades hon efter 25 års tjänst medaljen ”För nit och redlighet i rikets tjänst”.

I september 1922 gifte sig Esther i Hjorthagens kyrka med Sven (som hade blå ögon) och fick barnen

Lennart (1925) och Marianne (1930), precis som hon meddelat familjen redan som liten flicka: ”När jag blir stor ska jag gifta mig och ha två barn som skall heta Lennart och Marianne”. Den tidiga ”vissheten” om detta bekräftar en gammal folktro som säger att påtänkta barns namn redan finns – det är inte föräldrarna som ”hittar på” dem!

Att välja hemlivet på heltid var otänkbart för Esther. I förorten Äppelviken-Bromma, dit familjen flyttade år 1934, var yrkesarbetande mammor ovanligt och lite kontroversiellt. Barnen fick dock av Sven lära sig att vara stolta över att Esther arbetade utanför hemmet. Det pris i olika avseenden som familjen betalade var ett antal barnjungfrur och hembiträden som skötte hem och barn under dagtid. Några blev mycket uppskattade och kom att stå familjen nära. Allra mest betydde nog Aina Lundquist. Henne hade August (Svens far) träffat på ett tåg hösten 1939 och övertygat om att hans sons familj i Stockholm behövde hennes hjälp. För Esther var arrangemanget med hemhjälp naturligt. Hon fick tid till annat, förutom sitt arbete, men hade alltid god kontakt med ”köket”. ”Fru Blom”, som Esther kallades där, ”var alltid så naturlig och lätt att prata med”, sa Aina senare.

Det mest karaktäristiska för Esther var hennes behov att relatera till många människor och med olika förtecken, liksom hennes lust för bio och teater, sång, musik och skapande. Med arbetskamrater, egna och familjens vänner, med sina syskon och övrig släkt hade hon en levande – och därför inte alltid okomplicerad – kontakt. Hon tog sång- och gitarrlektioner, sydde och broderade.

Stark plikt känsla och en viss rastlöshet utmärkte Esther, men också stor generositet och gästfrihet. Hon reste varje höst långa vägar för att ge bort påsar med frukt från trädgården. Och hon ordnade ofta med små och stora middagar hemma (och lagade ibland själv maten), där vänner, bekanta och släkt, gamla och unga, kunde blandas utan alltför konventionella hänsyn. Efter middagen bjöd Esther på solosång, ibland gondolsång och operett, ibland ”himlar sjungen den Eviges ära”.

Esther hade sinne för det lite burleska och avslöjande i sk roliga historier. Inom psykoterapin brukar man säga, att en patients favorithistoria berättar något väsentligt om hennes personlighet. Följande var en av Esthers favoriter: *”Gubben och gumman talar om sin ålderdom och gumman säger: När en av oss dör, ska jag öppna bageri.”* Pionjär- och företaganda i konflikt med livets realiteter?

Esthers sista tiotal år präglades av en alltmer sviktande hälsa. Trötthet och värk tog över livslusten, men hindrade henne ändå inte att leva sitt återstående liv med många bevarade kontakter. Några har vittnat om hur hon den sista tiden ännu kunde engagera sig i andra (vilket röst och tonfall vittnade om) och till synes glömma sitt eget. Också tidigare hade hon givit många råd och stöd. Hon använde aldrig något religiöst språk, men hade en klar känsla för den andens värme som inte minst frikyrkans sånger förmedlar till långtande hjärtan. I det nämnda sånghäftet har Esther skrivit:

*Var barmhärtig!
För en skymt av ditt trollögas glans
Intet öde för grymt mig i världen fanns.
För ett smekande ord av din stämma så kär
Alla bojar på jord utan klagan jag bär.*

Esther var en av de kvinnor som i en social och politisk brytningstid, med klassresor och snabbt förändrade livsvillkor, gjorde sitt för att förena behovet av ett eget yrke med hemmarollens krav och hon var angelägen om att hennes barn skulle få den utbildning som hon själv aldrig fick möjlighet att skaffa sig.

Marianne Blom